

LIDOVÉ UMĚNÍ

- vychází z tradice, je spjata s vyhraněnou společenskou třídou, resp. s jejími sociálními a výrobními poměry a v jednotlivých regionech se projevuje různě

Projevy tradiční lidové kultury jsou :

- 1. nehmotné** - lidová religiozita (náboženství), obyčejové tradice – kalendářní, obřady spjaté s životním cyklem člověka, lokální slavnosti
- 2. hmotné** - zaměstnání a forma obživy, dům a bydlení, oděvy, lidová strava, doprava, obchod a trh, výtvarná kultura - předměty, které vytváří většinou anonymní a neprofesionální tvůrce

LIDOVÉ UMĚNÍ

- je součástí jednoduché dobové kultury a vzniká za praktickým účelem
- obvykle nedosahuje takových uměleckých kvalit jako umění profesionální, ale je působivé svými přirozenými nedostatky
- je primitivní, spontánní, naivní, neškolené, srozumitelné lidovému kolektivu
- nemá umělecký záměr – např. kresba na velikonočním vajíčku je milostným symbolem, malba bílým vápnem kolem oken má odpuzovat zlé síly od obydlí

Znaky lidového umění

- anonymnost /přesto má svého autora/
- dokonalé zvládnutí a respektování materiálu
- neimitování jiných tzn. drahých materiálů (důraz na materiály přírodní)
- vzniká z praktické potřeby, důraz klade na funkci výrobku či díla
- má určitou souvislost s uměním přírodních národů, s dětskou kresbou i s pravěkým uměním
- je inspirací pro moderní umění- to ho parafrázuje např. dílo P. Picassa, M. Chagalla, J. Lady

Druhy lidového umění

- 1. malířství** – např. obrázky na skle, betlémy, ilustrace – modlitební knížky, malba na keramice, kraslicích, nábytku, vývěsní štíty, pouťové atrakce
znaky : lineárnost, plošné pojetí barvy, nezáměr o objem, hierarchická perspektiva= velikost postav odpovídá významové hodnotě, často hlava větší než tělo, to vše působí poeticky a poutavě
- 2. architektura** – v exteriéru : vesnická sídla – vesnice řadové, hromadné, rozptýlené
domy : roubený / ze dřeva/, hrázdný ze dřeva a cihel
- v interiéru : má pracovní účel, odráží majetkové poměry rodiny – nábytek, lavice, židle, stoly, postele, kolébky, malované truhly
- 3. předtalcovské techniky** – uzlování, pletení, drhání
- 4. tkaný textil** – na stavech, zdobený modrotiskem, batikou (voskovou, vyvazovanou), výšivkou
- 5. krajka** – má funkci ozdobnou a praktickou (paličkovaná, tkaná)
- 6. kůže** – schránky na náčiní, boty, opasky
- 7. sláma** – ošatky, úly, slepičí kukaně
- 8. proutí** – pletené koše, nůše ... košíkářství
- 9. orobinec** – rohože, kabely (bažinná rostlina mělkých vod)
- 10. kukuřičné šustí**
- 11. dřevo** – dlabané nádoby, zdobení řezbou
- 12. keramika** – zdobená rytím, malováním, vytlačováním ...
- 13. sklo** – užitkové, malba na skle
- 14. hračky** – vrbové píšťalky, káča, hadrové panenky, drobné figurky ze dřeva a keramiky ..., figurky vojáků, řehtačky, vozíky, houpací koně
- 15. oděvy** – odrážel místní, hospodářskou a sociální odlišnost, dělal se na pracovní a slavnostní